

'הנוף הוא מדיום ליחסי חליפין בין האנושי לבין הטבעי, בין העצמי לבין האחר. ככזה, הוא דומה לכסף: חסר ערך כשלעצמו, אבל מבטא פוטנציאל בלתי מוגבל של ערך'¹

נפי בריחה (פרק א'), תערוכת היחיד של עינת אמיר, במסגרת זכייתה בפרס אינדי לצילום, מהווה חלק ראשון מתוך פרויקט מתמשך העוסק בחקירת הנוף המקומי. (חלקו השני יוצג באוקטובר בסדנת ההדפס בירושלים, במסגרת זכייתה בפרס אלימה).

בגוף עבודה זה מביטה אמיר דרך שתי פריזמות עיקריות על הנוף הארץ-ישראלי. באחת דרך עיניה הפרטיות, כתיירת מזדמנת המשוטטת בנופי הארץ מתוך סקרנות והנאה; באחרת היא נשענת על מקור ידע חינוכי, כרך מספר 10 של האנציקלופדיה לנוער מכלל². לצד המבט התמים לכאורה, אמיר פונה אל האנציקלופדיה שיהיתה ספר עזר כמעט מיתולוגי שקשה למצוא תלמיד ישראלי שלא נזקק לו כמעט מדי יום בשנות ה-50 וה-60. ספינת הדגל של המיינסטרים הציוני שהומלצה בהתלהבות על ידי מורינו ומחנכינו³. הכרך מוקדש כולו לערך 'ארץ ישראל' ומציג 'ציר זמן היסטורי ממולדת האבות ועד הקמת המדינה בשנותיה הראשונות'. אמיר מבקשת לעמת את הנרטיב האחדותי המוצע בכרך עם נרטיב אחר, מרובד וסבוך ממנו.

בסיורה בנוף כתיירת מזדמנת תרה אמיר אחר חוויות תמימות במפגש עם שכיות החמדה. היא מבקשת לשכוח את הקידודים, את התרבות, את ההיסטוריה ואת תו המחיר של המקום. לבוא חפה מן הידיעה שהנוף מוטמע במסורת של משמוע תרבותי של תקשורת. גוף של צורות סימבוליות שניתן להפעיל ולעצב בכל פעם מחדש כדי שיבטא משמעויות וערכים⁴.

במקביל, בוחנת אמיר את גוף הידע המוצע במכלל, שם נשזר הנוף הארץ-ישראלי באופן מובהק בנרטיב הציוני ובסיפורי התנ"ך. הטריטוריות של אמיר הן סדרה של קולאז'ים מצולמים שהתהוותה באמצעות מגוון פעולות דיגיטליות וידניות (הנחה, קיפול, קימוט, גזירה). באופן משחקי-אינטואיטיבי ובאסטרטגיה של פירוק והרכבה, מתחברים הדימויים מהאנציקלופדיה עם חפצים שונים שנאספו במסעותיה של אמיר ומתרכבים בפעולת הצילום לתמונת מציאות חדשה.

¹ וו. ג'י. טי. מיטשל, *נוף קדוש* (עורך לארי אברמסון), הוצאת רסלינג, תל אביב, 2009, עמ' 17.

² הוצאת יבנה, תל אביב, 1956.

³ וויקיפדיה, - <https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%9E%D7%9B%D7%9C%D7%9C-%D7%A0%D7%A6%D7%99%D7%A7%D7%9C%D7%95%D7%A4%D7%93%D7%99%D7%94-%D7%9C%D7%A0%D7%95%D7%A2%D7%A8>

⁴ וו. ג'י. טי. מיטשל, *נוף קדוש* (עורך לארי אברמסון), הוצאת רסלינג, תל אביב, 2009, עמ' 30.

הדימויים נעים על המנעד שבין הרומנטי-נוסטלגי והפנטסטי לבין הקונקרטי והאינדקסלי. אמיר מנסה למפות כך, מחדש, את פני השטח. בחלק מן העבודות היא מדגישה ממדים מיתיים כאילו היו גלויה נוסטלגית של פסטורליה מדברית או הדהוד של נוף קדומים בראשית, כפי שהוא מוכר מתיאורים תנ"כיים או מפרשנות של תיאורים אלה. בדימויים אחרים היא משבשת את הנוף ומעצימה את הצלקות שעל פני השטח – ממלחמות, מנוכחות צבאית, מסלילת כבישים, מעקירת עצים, מטעויות בנייה, מחפירות ארכאולוגיות, אם למנות רק מעט שבמעט – באמצעות הקולאז'ים.

ה'מזכרות' שלוקטו מן השטח (לרוב אלה אבנים) מונחות על פני הנופים המעובדים כמו סימוני דרך בעלי אופי צבאי ומצביעות על התאווה לשליטה, לכיבוש הקרקע ולמחיקת העבר. בפעולות הפיזיות שאמיר נוקטת על התצלומים היא מהדהדת פרקטיקות של יום-יום, מערערת את ועל הפסטורליה ומפירה את שלוות הסיפור האחדותי של מכלל.

בעבודותיה מנכיחה אמיר את היקלות הבלתי נסבלת של סלקטיביות המבט (על הנוף) ובמקביל מאירה את נקודות העיוורון שלו. בפעולה של ערבול נקודות המבט היא מנסה להקים מרחבים חדשים – רשניים ופנטסטיים – בהם מתהוות שאלות על [ה]מקום. באמצעות גאוגרפיה מדומיינת אמיר מעניקה לנוף את זכות החפות ומנסה לנטרל את הידע ואת הרגש הכרוכים ב'ארץ ישראל'.